

Laat ik het zo zeggen: ik laat het archief achter en wie weet is iemand zo gek om het voort te zetten.'

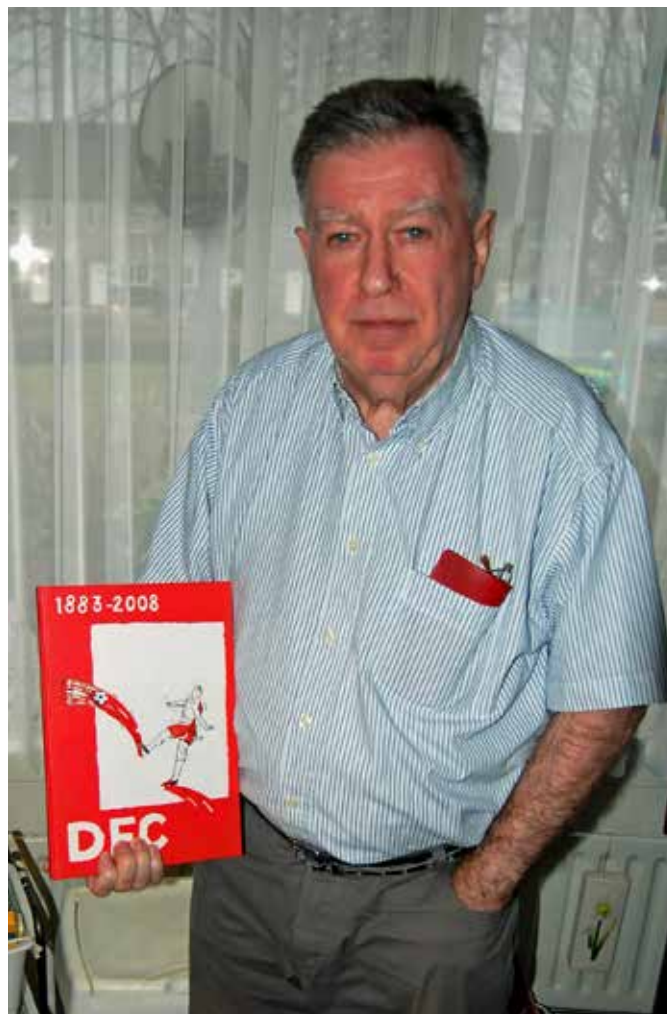
## COLLECTOR'S ITEMS VAN... ARIE HEIJSTEK

*Gerard van den Houten*

Op 16 augustus 1883 zag de Dordrechtsche Cricket Club (D.C.C.) het levenslicht. Tijdens een algemene ledenvergadering van 2 november 1890 besloot de club een football-afdeling erbij te nemen en niet veel later, in 1891, werd voetbal officieel toegevoegd aan de naam en heette de club voortaan Dordrechtsche Cricket & Football Club (DC & FC). In het seizoen 1898-1899 kwamen de rood-witten voor het eerst voetballend in competitieverband uit en hernoemden de leden hun club tot Dordrechtsche Football Club (DFC). Arie Heijstek (1945) is oud-voorzitter en archivaris van DFC. Het Eiland van Dordt heeft hij inmiddels verlaten en ingeruild voor Zuid-west-Brabant. Vanuit zijn huis in Bergen op Zoom is Heijstek elke dag ijverig bezig de historie van zijn club vanaf 1883 in kaart te brengen. Als mensen hem vragen of ze het archief van DFC eens mogen inzien, fronst hij steevast zijn wenkbrauwen. Het bekijken van alleen de foto's neemt volgens Heijstek al zes maanden in beslag.

**Het archief van DFC bevat nu ruim 135.000 digitale items. Wat ligt daaraan ten grondslag?**

'In oktober 2017 bestaat het DFC-archief precies 120 jaar. Sim van der Kloet beheerde vanaf 1897 tot zijn dood in 1955 het archief. Hij noemde zich archivaris, maar ik ken zijn werk en eigenlijk was hij meer verzamelaar. Een verzamelaar die alles opstapelt. Hij nam het niet zo nauw met het noteren van een datum en plakte diverse items vast. Soms schreef hij zelfs notities bovenop de foto. Maar zijn werk is wel essentieel voor DFC geweest. Als hij het niet had bewaard, bezaten we nu niet de foto's uit 1898. Door het werk van van der Kloet bevat het DFC-archief op dit moment ongeveer 2.500 foto's uit de periode 1883 tot 1920. En dat is enorm veel voor die tijd. Maar na de dood van Sim van der Kloet in 1955 bekommerde eigenlijk niemand bij DFC zich meer om het archief. De meeste spullen zijn gelukkig wel



Arie Heijstek, oud-voorzitter en archivaris van DFC. Foto: Gerard van den Houten.

bewaard gebleven, maar werden nooit op één plek bijeen gebracht.'

**Hoe word je archivaris van DFC, een vereniging uit de top-10 van oudste, nog bestaande Nederlandse voetbalclubs?**

'Met een aankomend 125-jarig jubileum van DFC in 2008 heb ik samen met Ger Hüsen al in 2006 het schrijven en samenstellen van een jubileumboek ter hand genomen. Voor het boek zijn we materiaal gaan



Elfalfoto met Árpád Weisz. Boven, van links naar rechts: Bart Brugman (masseur). Joop Groen, Henk Jas, Geert Schleicher en Arpad Weisz (trainer). Midden: Dick Bergeijk, Piet Pluijmert, Nico Zwaan en Koos van Dalen. Voor: Jan Zwang, Maarten Koese, Jan Vos jr., Piet Punt en Kees Mijnders.

uitzoeken en begonnen we met digitaal vastleggen. Alles uit de erfenis van Sim van der Kloet heb ik gescand en van een datum voorzien. Dat was een gigantische klus, maar ik durf te stellen dat 99 procent van alle foto's en documenten nu correct gedateerd is. Vrij veel van dat materiaal is opgenomen in het jubileumboek. Nadat het boek in 2008 is uitgebracht, werd ik door iedereen rondom DFC als archivaris aangesproken en in 2010 ben ik het ook officieel geworden.'

### **Wat voor items behoren tot het verenigingsarchief?**

'Eigenlijk alles wat je maar kunt bedenken. Veel foto's van wedstrijden natuurlijk, maar ook alles waar geen bal aan te pas komt; afbeeldingen van alle voorzitters, ereleden, jubileumfeesten, openingen, vaandels, oude contributiekaarten en de notulen van alle ledenvergaderingen zijn gedigitaliseerd. Met name de verslagen van de vergaderingen zeggen een hoop over de club. Als je dat allemaal leest denk ik vaak: verrek, maakten ze zich daar toen ook al druk

over.

Daarnaast bevat het archief duizenden artikelen over DFC uit voetbalbladen en kranten. Van veel krantberichten bezit ik het origineel, maar gelukkig kun je tegenwoordig ook veel op internet vinden en zelf opslaan zodat een unieke collectie ontstaat.

Het verenigingsorgaan *Clubnieuws der DFC* is vanaf 14 oktober 1897 compleet. De eerste jaren waren handgeschreven en bevinden zich in het Stadsarchief van Dordrecht. Om kosten te besparen heeft de club een paar jaar geleden besloten om het clubblad niet meer fysiek uit te geven. Aangezien in het huidige digitale tijdperk niets structureel wordt vastgelegd en vindbaar wordt opgeslagen, is het voor mij nu gemakkelijker om de uitslag van DFC-3 tegen Papendrecht-6 uit 1948 te achterhalen dan een uitslag van drie weken terug. Alles bij elkaar is het monnikenwerk geweest. Maar eenmaal begonnen denk je: ja, eigenlijk moet ik nu ook vorig jaar meenemen en dan is het eind zoek.'

**Wat bestempel je als de mooiste vondsten en wat**



Jubileumnummer DFC uit 1923. Bron: collectie DFC.

### zijn de pronkstukken uit de collectie?

'Voor het jubileumboek van 2008 was ik op zoek naar een verhaal dat niet of nauwelijks bekend was. Een elftalfoto uit 1939, met Árpád Weisz als trainer, trok in die periode mijn aandacht. Weisz was trainer geweest in de Italiaanse Serie A, maar veel meer was er niet bekend. Het levensverhaal van Árpád Weisz (zie kader op pagina 45) heb ik toen uitgezocht en in het jubileumboek opgenomen.

Na publicatie werden ze wakker in Italië. Inter Milaan en Bologna plaatsten een plaquette van Weisz bij hun stadion en een Italiaanse TV-ploeg stond niet veel later op de stoep om een reportage te maken. Als je ziet wat het allemaal teweeg heeft gebracht, mag je wel spreken van een mooie vondst!

De pronkstukken van de collectie omvatten kunstvoorwerpen van Willy Sluiter (Amersfoort, 24 mei 1873-Den Haag, 22 mei 1949). Sluiter was een Nederlands schilder, tekenaar en grafisch ontwerper én in zijn jeugd als cricketer lid van DFC. Sluiter maakte in 1911 en 1912 de tekeningen voor het ANWB-blad *De Kampioen* met fietsers, schaatsers, wintersporters, badgasten, watersporters en automobilisten, maar al vanaf 1897 maakt hij op verzoek van Sim van der Kloet tekeningen voor de club. In de archiefdozen die Van der Kloet had achtergelaten

trof ik de originele tekeningen aan. Een uiterst unieke en waardevolle kunstcollectie.'

### Hoe is de toekomst van het archief veilig gesteld?

'Het digitale archief staat nu voor de zekerheid op vijf verschillende harde schijven én een schijf ligt bij het Regionaal Archief Dordrecht. Als ik een paar dagen van huis ga neem ik voor de zekerheid een schijf mee. Want stel dat er iets gebeurt en 10.000 uur werk verloren gaat... daar wil ik niet aan denken. Over een poosje word ik misschien te oud of zo. Ik zou niet weten wie het van mij moet overnemen. Laat ik het zo zeggen: ik laat het achter en wie weet is iemand zo gek om het voort te zetten.'

Bewerkte citaten uit: 'Oud-voorzitter DFC over succes-trainer Arpad Weisz', op Dordtcentraal.nl (3 mei 2017), en uit: Egmond, Michel van. *Het pak van Louis van Gaal. Voetbalkronieken*. Utrecht: VI Boeken, april 2013.



Feestprent van Willy Sluiter voor het Gouden Archief van DFC, in oktober 1947. Bron: collectie DFC.

# Árpád Weisz

Árpád Weisz (1896-1944) was een gedistingeerd ogende Hongaar die in de oorlog vanuit een Parijs' hotel naar Nederland was overgekomen. Hij nam zijn intrek in Dordrecht, waar hij het rammelende DFC voor de Eerste Klasse moest zien te behouden. Weisz was in Italië net twee keer achter elkaar kampioen geworden met Bologna, toen hij als Jood het land moest verlaten vanwege de rassenwetten van het Italië van Mussolini. Weisz kwam in een hotel in Parijs terecht, waar hij als voetballer in 1924 had deelgenomen aan de Olympische Spelen. Van daaruit schreef hij brieven, in de hoop onderdak te vinden bij een club buiten Italië.

Weisz kwam in contact met Karel Lotsy, die hem aanbeval bij DFC. Hij werd in Dordrecht aangesteld als trainer en moest de club behouden voor degradatie, hetgeen hem lukte. Op zondag 2 augustus 1942 werd de trainer met zijn vrouw en twee kinderen opgepakt in zijn woonhuis aan het Bethlehemplein in Dordrecht en via kamp Westerbork naar Duitsland



Árpád Weisz (circa 1936). Fotograaf: onbekend.

Matteo Marani

## DALLO SCUDETTO AD AUSCHWITZ

Storia di Arpad Weisz, allenatore ebreo



Imprimatur editore

getransporteerd, waar ze alle vier omkwamen.

Ruim zestig jaar bleef het vervolgens stil rond Árpád Weisz. Niemand kende het verhaal van de succestrainer uit de Serie A, behalve Arie Heijstek. Zijn zoektocht naar meer informatie en meer foto's kwam ook Matteo Morani ter ore, die in Italië bezig was een boek over Weisz te schrijven. Hij zocht contact met Heijstek om de plot van het levensverhaal zo exact mogelijk te kunnen beschrijven. In 2007 verscheen *Dallo Scudetto ad Auschwitz* ('Van de landstitel naar Auschwitz'), dat in Italië veel publiciteit kreeg. Op 26 januari 2015 zond staatsomroep Rai Due een documentaire uit over Weisz, die deels werd opgenomen in Dordrecht.